

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ СТОМАТОЛОГІЇ ТА ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ
КАФЕДРА ХІРУРГІЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ ТА КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи
/Іван МИРОНЮК/
« 20 » _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«НАУКОВІ ТА КЛІНІЧНІ АСПЕКТИ ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ ТА
ТРАНСПЛАНТОЛОГІЇ»

Рівень вищої освіти:	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Освітня програма	Стоматологія
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Наукові та клінічні аспекти щелепно-лицевої хірургії та трансплантології» для здобувачів третього рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія» освітньо-наукової програми «Стоматологія».

Укладачі: д.мед.н., професор Ю. О. Мочалов, професор кафедри хірургічної стоматології та клінічних дисциплін Навчально-наукового інституту стоматології та лабораторної медицини ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; д.мед.н., професор О. В. Клітинська, професор кафедри стоматології післядипломної освіти Навчально-наукового інституту стоматології та лабораторної медицини ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хірургічної стоматології та клінічних дисциплін

(протокол від «17» вересня 2025 року № 2)

В.о. завідувача кафедрою хірургічної стоматології та клінічних дисциплін

Наталія ГЕМА-БАГИНА

Схвалено методичною комісією ННІ стоматології та лабораторної медицини за напрямом підготовки 221 «Стоматологія»

(протокол від «24» вересня 2025 року № 1).

Голова методичної комісії ННІ
стоматології та лабораторної медицини

Оксана КЛІТИНСЬКА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів –3,0	Очна форма навчання (денна, вечірня)	Заочна форма навчання
	Статус дисципліни	
	вибіркова	
	Рік підготовки:	
Кількість модулів – 1	2	
	Семестр:	
Змістових модулів – 1	3	
Загальна кількість годин – 90	Лекції:	
	18	8
Всього годин: аудиторних – 36 самостійної роботи – 54	Практичні (семінарські):	
	18	2
	Лабораторні:	
	-	
	Самостійна робота:	
	54	80
	Вид контролю:	
	залік	
	Форма контролю:	
	Усна, письмова	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Наукові та клінічні аспекти щелепно-лицевої хірургії та трансплантології**» є поглиблення концептуальних і методологічних знань аспірантів щодо сучасних принципів діагностики, планування та хірургічного лікування патології щелепно-лицевої ділянки, регенеративної та реконструктивної хірургії, трансплантації тканин і стоматологічної імплантації, а також формування здатності критично оцінювати та застосовувати сучасні наукові досягнення у власній дослідницькій діяльності.

Відповідно до освітньо-наукової програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1. Інтегральна компетентність:

- здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної стоматології, дотичні міждисциплінарні проблеми, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

2. Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК05 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК06 Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні.
- ЗК07 Здатність розробляти та управляти науковими проектами.

3. Фахові (спеціальні) компетентності спеціальності (СК)

- СК02. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері стоматології та дотичні до них міждисциплінарні проекти.
- СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність зі спеціальності «Стоматологія» у закладах вищої освіти.
- СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики стоматології, виявляти проблеми, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі охорони здоров'я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень в стоматології.
- СК07. Здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері стоматології та з дотичних міждисциплінарних питань.
- СК08. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Наукові та клінічні аспекти щелепно-лицевої хірургії та трансплантології**» є вивчення наступних навчальних дисциплін на попередньому рівні навчання:

- Анатомія людини
- Гістологія, цитологія та ембріологія
- Фізіологія
- Медична хімія
- Медична біохімія
- Фармакологія
- Патофізіологія
- Патоморфологія
- Гігієна та екологія
- Клінічна анатомія і оперативна хірургія

- Хірургія, онкологія, нейрохірургія
- Хірургічна стоматологія
- Дитяча хірургічна стоматологія
- Внутрішня медицина
- Загальна медична підготовка
- Екстрена та невідкладна медична допомога

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до робочої програми «Наукові та клінічні аспекти щелепно-лицевої хірургії та трансплантології» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Мати концептуальні та методологічні знання зі стоматології та на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.	ПРН 01
Глибоко розуміти загальні принципи та методи наук про здоров'я людини, основні тенденції їх розвитку, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних наукових розвідках у сфері стоматології та у викладацькій практиці.	ПРН 02
Застосовувати загальні принципи та методи досліджень у сфері охорони здоров'я, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері стоматології.	ПРН 06
Планувати і виконувати дослідження зі стоматології та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, біоетики, належної клінічної практики (GCP), критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань.	ПРН 09

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Методи навчання при вивченні дисципліни

Пояснювально-ілюстративний метод. Здобувачі здобувають знання, слухаючи лекцію, з навчальної або методичної літератури у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення.

Репродуктивний метод. Застосування вивченого на основі зразка, моделі діяльності або загальноприйнятих підходів під час практичних занять. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи доцільні джерела й засоби під час лекційних і практичних занять, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, наводить систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Здобувачі стають свідками і співучасниками наукового пошуку.

Пошуковий, або евристичний метод. Використовується в тій чи іншій мірі у всіх формах

навчальних занять та під час індивідуальної чи самостійної роботи здобувача. Його суть – в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань, в визначених випадках під керівництвом лектора, або на основі наведених прикладів і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі здобувачі на основі роботи над навчально-методичною літературою.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри, наприклад, об'єму та інтенсивності фізичного навантаження, виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

Додатково до методів навчання може бути включено проблемне навчання, кейс-базовану дискусію, журнальний клуб, критичну оцінку, аналіз клінічних протоколів, підготовку огляду доказів, розбір дослідницької проблеми, презентацію власного наукового проєкту

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: індивідуальне усне опитування, тестовий контроль (I-II рівня), вирішення ситуаційних задач, письмовий теоретичний контроль, виконання індивідуальних та групових навчальних завдань. Форма модульного контролю: модульна контрольна робота (письмово). Форма підсумкового семестрового контролю: залік (усно). Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок здобувачів здійснюються за 100-бальною, ECTS та національною шкалами.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання знавчальної дисципліни є:

- опитування на клінічних/практичних заняттях (індивідуальна теоретична співбесіда);
- виконання індивідуальних та групових теоретично-практичних завдань під час клінічних занять та самостійної роботи аспіранта;
- вирішення типових клінічних задач (відповідно до етапів заняття);
- виконання тестових завдань/тестовий контроль (відповідно до етапів заняття);
- контроль та корекція рівня професійних вмінь та навичок;
- аналіз та оцінка результатів клінічної роботи;
- модуль;
- залік;

Самостійна робота здобувача включає: вивчення теоретичних аспектів, що стосуються навчальної дисципліни «Основи щелепно-лицевої хірургії та трансплантології» насамперед на основі прослуханого лекційного матеріалу; поглиблене вивчення окремих питань, передбачених тем (дослідження наукової літератури на задану тему та пошук додаткової інформації); підготовку до семінарських занять; узагальнення вивченого матеріалу перед заліком тощо.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою, яке включає:

- поточний контроль, що здійснюється протягом навчання аспіранта під час проведення лекційних та клінічних занять і оцінюється сумою набраних балів;
- модульний контроль, що проводиться після вивчення матеріалу відповідної частини дисципліни – змістового модуля з врахуванням результатів поточного контролю;
- підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Форма підсумкового семестрового контролю: III семестр – залік.

Система оцінювання результатів навчання аспірантів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та клінічні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям та під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачем (для тих тем, які здобувач опрацьовує самостійно і які не входять до структури практичного заняття).

Теоретичні знання:

1. Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу або теоретична співбесіда.
2. Письмовий теоретичний контроль.
3. Комп'ютерне/письмове тестування.
4. Практичні навички та вміння: індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Форма модульного контролю:

Модульний контроль (МК) проводиться на заключному практичному занятті модулю (за розкладом). МК складається аспірантом за умови відсутності академічної заборгованості (практичні заняття) з дисципліни «Основи щелепно-лицевої хірургії та трансплантології» та за умови набору мінімальної кількості балів за поточну успішність (не менше 35, що відповідає за національною шкалою оцінці «3»).

Теоретичні знання:

1. Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу або теоретична співбесіда.
2. Письмовий теоретичний контроль.
3. Комп'ютерне/письмове тестування.
4. Практичні навички та вміння: індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Форма підсумкового семестрового контролю:

Підсумковий семестровий контроль проводиться за розкладом. Складається здобувачем за умови відсутності академічної заборгованості (лекції та практичні заняття) з дисципліни «Основи щелепно-лицевої хірургії та трансплантології»

Теоретичні знання та практичні навички:

1. Письмове вирішення тестових завдань.
2. Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу.
3. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи

Кількість балів за індивідуальну самостійну роботу аспіранта (ІСРС) вираховується як різниця між максимальною кількістю балів за поточну навчальну діяльність (60 балів) і максимальною кількістю балів за поточну успішність аспіранта під час засвоєння тем модуля. Бали за ІСРС нараховуються при успішному її захисті. Критерії оцінювання самостійної роботи аспірантів включають наступні: встановлений рівень знань; володіння понятійно- категорійним апаратом; вміння узагальнювати набуті знання за окремими темами та вміння робити обґрунтовані висновки, наявність навичок і прийомів виконання практичних завдань тощо.

Максимальна кількість балів, що присвоюється здобувачам при засвоєнні модуля (залікового кредиту) – 100, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 60 балів, за результатами модульного підсумкового контролю – 40 балів. При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність здобувача виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою, які потім конвертуються в бали залежно від кількості тем у модулі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Модульна контрольна робота	Сума
T1		40	100
60			

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	1	60
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні		Під час практичних занять
Письмові контрольні роботи при тематичному оцінюванні		Під час практичних занять
Модульна контрольна робота		40
Разом		100

Вага кожної теми в межах одного модуля має бути однаковою.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати здобувач при вивченні модуля вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці “3” на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка за підсумковий семестровий контроль визначається як середнє арифметичне отриманих балів за модулі. Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалами ECTS та 4-ри бальною (традиційною)

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Останні 10% здобувачів

Відсоток здобувачів визначається на виборці здобувачів даного курсу в межах відповідної спеціальності. Кількість балів з дисципліни, яка нарахована здобувачам, конвертується у 4-бальну шкалу таким чином:

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	Зараховано
82 - 89	B	Добре	
74 - 81	C		
64 - 73	D	Задовільно	
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Примітка: за звичайний (недиференційований) залік національна оцінка “зараховано” відповідає оцінці від 60 до 100 балів за 100-бальною шкалою, а оцінка “не зараховано” - від 35 до 59 балів.

Оцінка з дисципліни **FX** виставляється здобувачам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка **F** виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий модульний контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю, але не більше двох разів, під час зимових канікул та протягом двох додаткових тижнів після закінчення весняного семестру за графіком, затвердженим ректором. Здобувачі, які одержали оцінку **F** наприкінці вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б одного модуля або не набрали за поточну навчальну діяльність у модулі мінімальну кількість балів), повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

Оцінка «**ВІДМІННО**» виставляється здобувачу, який володіє глибокими та систематичними знаннями з хірургічної стоматології відповідно до навчальної програми, засвоїв основну, додаткову літературу та лекційний курс. Здобувач, що претендує на відмінну оцінку, мусить розуміти клінічне та практичне значення дисципліни, її зв'язок з іншими медичними дисциплінами. Він уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, знає хід та послідовність самостійної роботи для виконання практичного завдання, виявляє елементи творчого мислення.

Оцінку «**ДОБРЕ**» заслуговує здобувач, що повністю володіє програмним матеріалом, засвоїв основну навчальну літературу, лекційний курс та практичні заняття, може самостійно виконати мінімум практичних навичок.

Оцінку «**ЗАДОВІЛЬНО**» заслуговує здобувач, який знає лише основи програмного матеріалу в об'ємі, достатньому для подальшого навчання. Здобувач зазнає труднощів при виконанні практичної роботи і не в повному обсязі оволодіває необхідними практичними навичками. Під час модульного контролю допускає помилки, які виправляє за допомогою викладача.

Оцінка «НЕЗАДОВІЛЬНО» виставляється здобувачу, який має суттєві прогалини у знаннях програмного матеріалу, не володіє потрібними практичними навичками. Оцінка «незадовільно» виставляється здобувачам, які не придатні продовжувати навчання та виконувати свої професійні обов'язки без додаткового засвоєння знань.

До підсумкової контрольної роботи допускаються всі здобувачі, а до підсумкового контролю з навчальної дисципліни – здобувачі, які отримали не менше 35 балів (враховуються результати поточного контролю під час клінічної та самостійної роботи здобувача).

До підсумкового контролю з навчальної дисципліни не допускаються здобувачі, підсумкова оцінка яких становить менше ніж 35 балів. Здобувач, який за результатами контролів отримав оцінку «F» (менше ніж 34 бали), повинен до проведення підсумкового контролю покращити цю оцінку. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті

Відповідно до чинного законодавства України та Положення про порядок визнання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті (від 03 березня 2020 р., <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>) здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. Визнання таких результатів можливо тільки для навчальних дисциплін, які починають викладатися із другого семестру. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, можливо якщо такі відповідають вимогам освітньої програми щодо формування запланованих компетентностей. Загалом за період навчання результати навчання в неформальній освіті можуть бути зараховані в обсязі не більше 10% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених освітньою програмою. Види неформальної освіти, результати яких можуть бути перезараховані: тематичні удосконалення, вебінари, курси, стажування, практики, тренінги, майстер-класи (ворк-шопи), організовані на платформах «Prometheus», «Coursera», закладів вищої освіти та офіційних провайдерів БПР, визнаних МОЗ України, участь у наукових форумах та конференціях, публікації у фахових наукових виданнях та виданнях, включених до наукометричних баз “Scopus” та “Web of Science”. Тематика вказаних заходів та активності повинна відповідати змісту робочої програми (тематичні плани лекцій та практичних/семінарських занять). Процедура визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті проводиться комісійно. Для цього здобувач вищої освіти не пізніше 30 календарних днів до завершення семестру (в якому вивчається навчальна дисципліна, щодо якої бажає провести перезарахування результатів навчання) подає до деканату факультету (інституту) відповідну заяву та документи, які підтверджують факт отримання неформальної освіти (сертифікат, посвідчення, свідоцтво, освітні програми тощо). Відповідно до отриманої заяви деканат утворює предметну комісію у складі гаранта освітньої програми, завідувача відповідної профільної кафедри та науково-педагогічних працівників, які викладають відповідну навчальну дисципліну. Комісія формує висновок щодо обсягів кредитів ЄКТС, можливих для перезарахування, та надає його керівництву факультету та профільній кафедрі відповідно до Положення про порядок визнання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» результатів навчання.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Захворювання скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС) як наукова та практична проблема. Розвиток методик місцевої пластики та пластики вільними клаптями в ЩЛД. Анкілози СНЩС та контрактури нижньої щелепи: сучасні погляди та комплексні підходи в реабілітації пацієнтів. Артроскопія, її можливості в лікуванні хвороб СНЩС.

Тема 2. Історичні етапи розвитку пластики м'яких тканин ЩЛД. Циліндричні шкірні клапті для усунення відділених дефектів шкіри та слизової оболонки (клапоть Джилліса, Філатовське стебло) як першооснови сучасних методик вирішення проблеми дефектів м'яких тканин ЩЛД. Показання та протипоказання до застосування. Особливості підготовки та проведення втручань.

Комплексна реабілітація пацієнта. Вільні клапті шкіри та слизової оболонки порожнини рота для закриття дефектів різного виду. Методики усунення тотальних і субтотальних дефектів носа.

Тема 3. Вроджені вади щелепно-лицевої ділянки як наукова та клінічна проблема. Ембріогенез та розвиток щелепно-лицевої ділянки, черепно-щелепно-лицеві деформації. Принципи діагностики та реабілітації пацієнтів.

Тема 4. Сучасні дослідження у сфері трансплантології, регенерація кісткової тканини та остеопластики в ЩЛД. Принципи остеогенної та остеоіндуктивної терапії. Застосування остеопластичних матеріалів. Підходи до трансплантації органів і тканин. Головний комплекс гістосумісності. Основи трансфузіології. Побічні реакції після трансплантації: РТПГ та РГПТ. Основні методи попередження відторгнення трансплантатів. Методи трансплантації кісткових, хрящових тканин. Принципи і методи імплантації штучних конструкцій.

Тема 5. Сучасні підходи до діагностики та лікування деформацій, дефектів нижньої та верхньої щелеп. Ортодонтична та ортогнатична хірургія. Застосування дистракційно-компресійних методів лікування при дефектах та деформаціях кісток лицевого черепа.

Тема 6. Дентальна імплантація як окрема галузь розвитку стоматології: біологічні основи, принципи, матеріали. Еволюція техніки та матеріалознавства.

Тема 7. Наукові та клінічні аспекти пародонтальної хірургії. Направлена регенерація кісткової тканини та пародонту. Удосконалення методик хірургічного лікування пародонтиту.

Тема 8. Нейростоматологія в щелепно-лицевій хірургії. Прозопалгії (больові синдроми обличчя): невралгії, неврити та нейропатії чутливих нервів. Хірургічні аспекти. Ускладнення ендодонтичних втручань та їх хірургічне лікування. Синдром больової дисфункції СНЩС. Ураження лицевого нерва. Паралічі та парези мимічної мускулатури: етіологія, діагностика, клініка, принципи лікування. Геміатрофія обличчя (синдром Перрі-Ромберга): поняття, етіопатогенез, діагностика, принципи лікування.

Тема 9. Розвиток мікрохірургії та естетичної хірургії в ЩЛД. Діагностика та лікування післяопераційних деформацій верхньої губи та піднебіння. Мікрохірургія при дефектах м'яких і кісткових тканин щелепно-лицевої ділянки: сутність, показання, методи та техніки виконання операцій. Естетичні аспекти в хірургічній стоматології та щелепно-лицевій хірургії.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
3-й семестр						
Тема 1. Захворювання скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС) як наукова та практична проблема. Розвиток методик місцевої пластики та пластики вільними клаптями в ЩЛД. Анкілози СНЩС та контрактури нижньої щелепи: сучасні погляди та комплексні підходи в реабілітації пацієнтів. Артроскопія, її можливості в лікуванні хвороб СНЩС.	10	4	2			4
Тема 2. Історичні етапи розвитку пластики м'яких тканин ЩЛД. Циліндричні шкірні клапті для усунення відділених дефектів шкіри та слизової оболонки (клапоть Джилліса, Філатовське стебло) як першооснови сучасних методик вирішення проблеми дефектів м'яких тканин ЩЛД. Показання та	8	2	2			4

протипоказання до застосування. Особливості підготовки та проведення втручань. Комплексна реабілітація пацієнта. Вільні клапті шкіри та слизової оболонки порожнини рота для закриття дефектів різного виду. Методики усунення тотальних і субтотальних дефектів носа.					
Тема 3. Вроджені вади щелепно-лицевої ділянки як наукова та клінічна проблема. Ембріогенез та розвиток щелепно-лицевої ділянки, черепно-щелепно-лицеві деформації. Принципи діагностики та реабілітації пацієнтів.	10	-	2		8
Тема 4. Сучасні дослідження у сфері трансплантології, регенерація кісткової тканини та остеопластики в ЩЛД. Принципи остеогенної та остеоіндуктивної терапії. Застосування остеопластичних матеріалів. Підходи до трансплантації органів і тканин. Головний комплекс гістосумісності. Основи трансфузіології. Побічні реакції після трансплантації: РТПГ та РГПТ. Основні методи попередження відторгнення трансплантатів. Методи трансплантації кісткових, хрящових тканин. Принципи і методи імплантації штучних конструкцій.	14	4	2		8
Тема 5. Сучасні підходи до діагностики та лікування деформацій, дефектів нижньої та верхньої щелеп. Ортодонтична та ортогнатична хірургія. Застосування дистракційно-компресійних методів лікування при дефектах та деформаціях кісток лицевого черепа.	10	-	2		8
Тема 6. Дентальна імплантація як окрема галузь розвитку стоматології: біологічні основи, принципи, матеріали. Еволюція техніки та матеріалознавства.	14	4	2		8
Тема 7. Наукові та клінічні аспекти пародонтальної хірургії. Направлена регенерація кісткової тканини та пародонту. Удосконалення методик хірургічного лікування пародонтиту.	6	-	2		4
Тема 8. Нейростоматологія в щелепно-лицевій хірургії. Прозопалгії (больові синдроми обличчя): невралгії, неврити та нейропатії чутливих нервів. Хірургічні аспекти. Ускладнення ендодонтичних втручань та їх хірургічне лікування. Синдром больової дисфункції СНЩС. Ураження лицевого нерва. Паралічі та парези мимічної мускулатури: етіологія, діагностика, клініка, принципи лікування. Геміатрофія обличчя (синдром Перрі-Ромберга): поняття, етіопатогенез, діагностика, принципи лікування.	10	2	2		6
Тема 9. Розвиток мікрохірургії та естетичної хірургії в ЩЛД. Діагностика та лікування післяопераційних деформацій верхньої губи та піднебіння. Мікрохірургія при дефектах м'яких і кісткових тканин щелепно-лицевої ділянки: сутність, показання, методи та техніка виконання операцій. Естетичні аспекти в хірургічній стоматології та щелепно-лицевій хірургії..	8	2	2		4

Тема 10. Підсумковий контроль						
Разом за семестр	90	18	18			54

6.3. Тематичний план практичних (клінічних) занять

№ з/п	Назва теми	Години
1.	Захворювання скронево-нижньощелепного суглоба (СНЩС) як наукова та практична проблема. Розвиток методик місцевої пластики та пластики вільними клаптями в ЩЛД. Анкілози СНЩС та контрактури нижньої щелепи: сучасні погляди та комплексні підходи в реабілітації пацієнтів. Артроскопія, її можливості в лікуванні хвороб СНЩС.	2
2.	Історичні етапи розвитку пластики м'яких тканин ЩЛД. Циліндричні шкірні клапті для усунення відділених дефектів шкіри та слизової оболонки (клапоть Джилліса, Філатовське стебло) як першооснови сучасних методик вирішення проблеми дефектів м'яких тканин ЩЛД. Показання та протипоказання до застосування. Особливості підготовки та проведення втручань. Комплексна реабілітація пацієнта. Вільні клапті шкіри та слизової оболонки порожнини рота для закриття дефектів різного виду. Методики усунення тотальних і субтотальних дефектів носа.	2
3.	Вроджені вади щелепно-лицевої ділянки як наукова та клінічна проблема. Ембріогенез та розвиток щелепно-лицевої ділянки, черепно-щелепно-лицеві деформації. Принципи діагностики та реабілітації пацієнтів.	2
4.	Сучасні дослідження у сфері трансплантології, регенерація кісткової тканини та остеопластики в ЩЛД. Принципи остеогенної та остеоіндуктивної терапії. Застосування остеопластичних матеріалів. Підходи до трансплантації органів і тканин. Головний комплекс гістосумісності. Основи трансфузіології. Побічні реакції після трансплантації: РТПГ та РГПТ. Основні методи попередження відторгнення трансплантатів. Методи трансплантації кісткових, хрящових тканин. Принципи і методи імплантації штучних конструкцій.	2
5.	Сучасні підходи до діагностики та лікування деформацій, дефектів нижньої та верхньої щелеп. Ортодонтична та ортогнатична хірургія. Застосування дистракційно-компресійних методів лікування при дефектах та деформаціях кісток лицевого черепа.	2
6.	Дентальна імплантація як окрема галузь розвитку стоматології: біологічні основи, принципи, матеріали. Еволюція техніки та матеріалознавства.	2
7.	Наукові та клінічні аспекти пародонтальної хірургії. Направлена регенерація кісткової тканини та пародонту. Удосконалення методик хірургічного лікування пародонтиту	2
8.	Ускладнення ендодонтичних втручань та їх хірургічне лікування. Прозопалгії. Синдром больової дисфункції СНЩС. Ураження лицевого	2

	нерва. Паралічі та парези м'якої мускулатури: етіологія, діагностика, клініка, принципи лікування. Геміатрофія обличчя (синдром Перрі-Ромберга): поняття, етіо-патогенез, діагностика, принципи лікування.	
9.	Принципи діагностики та лікування післяопераційних деформацій верхньої губи та піднебіння. Мікрохірургія при дефектах м'яких і кісткових тканин щелепно-лицевої ділянки: сутність, показання, методи і техніка виконання операцій. Основи естетичної хірургії обличчя. Зморшки: етіологія, клініка, діагностика, методи лікування.	2
Разом		18

6.4. Тематичний план лекцій

№ з/п	Назва теми	Години
1.	Розвиток методик лікування та реабілітації пацієнтів з анкілозами СНЩС та контрактурами нижньої щелепи. Артроскопія, її можливості в лікуванні хвороб СНЩС.	4
2.	Основні методики пластичного заміщення дефектів та деформацій м'яких тканин в ЩЛД. Деформації, дефекти щелеп. Компресійно-дистракційні методи в ЩЛД. Ортогнатична хірургія.	4
3.	Дентальна імплантація як окрема галузь розвитку стоматології: біологічні основи, принципи, матеріали. Сучасні аспекти трансплантології в ЩЛД.	4
4.	Больові синдроми обличчя. Ускладнення ендодонтичного лікування. Ураження лицевого нерва. Синдром Перрі-Ромберга.	4
5.	Мікрохірургія в ЩЛД. Естетичні аспекти хірургії обличчя.	2
Разом		18

6.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Години
1.	Анкілози скронево-нижньощелепного суглобу та контрактури нижньої щелепи: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, хірургічне та консервативне лікування, профілактика. Артроскопія, її можливості в лікуванні хвороб СНЩС.	2
2.	Місцева пластика дефектів шкіри та слизової оболонки в щелепно-лицевій ділянці. Принципи планування, методики та прийоми. Історія розвитку проблеми. Основи планування пластики місцевими тканинами на обличчі	2

	та шиї.	
3.	Методики усунення набутих дефектів та деформацій губ, щік, носа, підборіддя. Застосування різних видів клаптів тканин. Нориці слинних залоз: етіологія, клініка, діагностика, принципи лікування.	2
4.	Циліндричні шкірні клапті для усунення відділених дефектів шкіри та слизової оболонки (клапоть Джилліса, Філатовське стебло). Показання та протипоказання до застосування. Особливості підготовки та проведення втручань. Комплексна реабілітація пацієнта.	2
5.	Вільні клапті шкіри та слизової оболонки порожнини рота для закриття дефектів різного виду. Методики усунення тотальних і субтотальних дефектів носа	2
6.	Вроджені вади щелепно-лицевої ділянки. Ембріогенез та розвиток щелепно-лицевої ділянки, черепно-щелепно-лицеві деформації. Принципи діагностики та реабілітації пацієнтів.	4
7.	Основи фізіології кісткової тканини. Ріст та регенерація кісткової тканини щелеп. Принципи остеогенної та остеоіндуктивної терапії. Застосування остеопластичних матеріалів.	2
8.	Основи трансплантації органів і тканин. Поняття про головний комплекс гістосумісності. Основи трансфузіології. Побічні реакції після трансплантації: РТПГ та РГПТ. Основні методи попередження відторгнення трансплантатів.	4
9.	Біологічні засади та методи трансплантації кісткових, хрящових тканин. Принципи і методи імплантації штучних конструкцій. Результати, ускладнення.	2
10.	Деформації, дефекти нижньої та верхньої щелеп: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування, методи кісткової пластики і показання до них. Ортодонтчна та ортогнатична хірургія. Застосування дистракційно-компресійних методів лікування при дефектах та деформаціях кісток лицевого черепа. Хірургічна підготовка порожнини рота до ортопедичного лікування.	8
11.	Стоматологічна імплантація: біологічні основи, принципи, матеріали. Показання, протипоказання, техніка. Класифікація дентальних імплантатів. Виконання хірургічного етапу стоматологічної імплантації, підготовка щелеп до процедури. Ускладнення стоматологічної: принципи діагностики та лікування	8
12.	Хірургія пародонту. Основні операції. Матеріали та техніка. Направлена регенерація кісткової тканини та пародонту. Методики хірургічного лікування пародонтиту: показання, техніка, кістково-замісні матеріали.	4
13.	Прозопалгії (больові синдроми обличчя): невралгії, неврити та нейропатії чутливих нервів. Хірургічні аспекти. Ускладнення ендодонтчних	6

	втручань та їх хірургічне лікування. Синдром больової дисфункції СНЩС.	
14.	Ураження лицевого нерва. Паралічі та парези мимічної мускулатури: етіологія, діагностика, клініка, принципи лікування. Геміатрофія обличчя (синдром Перрі-Ромберга): поняття, етіо-патогенез, діагностика, принципи лікування.	2
15.	Принципи діагностики та лікування післяопераційних деформацій верхньої губи та піднебіння. Мікрохірургія при дефектах м'яких і кісткових тканин щелепно-лицевої ділянки: сутність, показання, методи і техніка виконання операцій	2
16.	Основи естетичної хірургії обличчя. Зморшки: етіологія, клініка, діагностика, методи лікування.	2
Разом		54

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби:

1. питання I-III рівнів складності;
2. тести II-III рівнів складності;
3. задачі II-III рівнів складності;
4. професійні алгоритми;
5. таблиці, слайди, планшети;
6. навчальні альбоми;
7. орієнтовні карти для самостійної роботи з літературою;
8. рекомендована література.

Обладнання:

фантоми; фотоматеріали та відеоматеріали; Програмне забезпечення (Clinic Cards, Dental Simulator та ін.) Платформа для дистанційного навчання E-learn.uzhnu.edu.ua

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Маланчук В.О. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: підручник; У 2 т. – Т.1/ Маланчук В.О., Воловар О.С., Гарляускайте І.Ю. – К.: Логос, 2011 – 627 с.
2. Маланчук В.О.. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: підручник; У 2 т. – Т. 2/ Маланчук В.О., Логвіненко І.П., Маланчук Т.О. та ін. – К.: ЛОГОС, 2011–606 с .
3. Тимофєєв О.О. Щелепно-лицева хірургія: Підручник для мед. ун-тів, інст., акад. — 2-ге вид, випр. Затверджено МОН / О.О. Тимофєєв — К., 2017. — 752 с.
4. Алгоритми виконання практичних навичок з хірургічної стоматології: навч.-метод. посіб. для студентів стомат. ф-тів ВНЗ МОЗ України / Я. П. Нагірний [та ін.]. - Тернопіль: ТДМУ: Укрмедкнига, 2017. - 102 с.: іл.
5. Ломницький І.Я. Алгоритми практичних навичок з хірургічної стоматології: навч. посіб. / за ред. Ломницького І.Я. – Львів: ГалДент, 2011- 59 с.
6. Харьков Л.В. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія дитячого віку: підручник / Л.В. Харьков, Л.М. Яковенко, І.Л. Чехова ; за ред. Л.В. Харькова. — К. : ВСВ «Медицина», 2015. — 496 с.
7. Бернадський Ю.Й. Основи щелепно-лицевої хірургії і хірургічної стоматології. К. Спалах, 2003.- 512 с

Додаткова література:

1. Мочалов Ю.О., Гелей В. М., Цуперяк С. С., Мар'ян-Йовбак В. Ю. Основи пластики місцевими тканинами та вільними клаптями у щелепно-лицевій ділянці. Навчально-методичне видання для самостійної роботи студентів, лікарів-інтернів та слухачів для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія», лікарів-інтернів, слухачів курсів спеціалізації та циклів тематичного удосконалення для лікарів-стоматологів Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; 2024. 27 с.
2. Мочалов Ю.О., Гелей В. М., Цуперяк С. С., Мар'ян-Йовбак В. Ю. Захворювання скронево-нижньощелепного суглоба. Навчально-методичне видання для самостійної роботи студентів, лікарів-інтернів та слухачів для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія», лікарів-інтернів, слухачів курсів спеціалізації та циклів тематичного удосконалення для лікарів-стоматологів Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; 2024. 24 с.
3. Мочалов Ю. О., Гелей В. М., Гелей Н. І. Методичні рекомендації для самостійної роботи для підготовки фахівців другого (магіс. терського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія» факультет, курс: стоматологічний, V. Змістовий модуль «Субординатура». Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; 2022. 422 с.
4. Грицай Н. М. Нейростоматологія : навч. посіб. для студ. вищ. мед. закл. освіти III-IV рівнів акредитації / Н. М. Грицай, Н. О. Кобзиста. - Київ : Здоров'я, 2001. - 142 с.
5. Основи передпротезної хірургічної підготовки порожнини рота: Метод. розробка/ Готь І.М. [та ін.] – Львів: ГалДент, 2008.